

Modern Yönetim Kuramlarından Sistem Yaklaşımına Güncel Bir Bakış

Eylem Menteşoğulları

Kıbrıs Sağlık Ve Toplum Bilimleri Üniversitesi

eylemmentesoglari@gmail.com. ORCID: 0000-0001-7342-4806

Özet

Bu makale, sistem yaklaşımına güncel bir bakış açısı sunmaktadır. Bu yaklaşım, bir işletmenin iç ve dış çevresindeki etkileri göz önüne alarak işletmenin stratejik hedeflerine ulaşmak için kullanılan bir araçtır ve bir organizmayı bir bütün olarak ele alan modern bir yönetim kuramıdır. Bu yaklaşım, organizmanın parçalarını tek tek incelemek yerine, bütününe nasıl işlediğini ve bu işleyişin parçalar arasındaki ilişkilerden nasıl etkilendiğini anlamaya çalışır ve temelinde, organizmanın bir sistem olarak düşünülmesi yatar. Sistem yaklaşımı, organizmanın ilişkili parçalarından oluşan bir sistem olduğunu kabul eder ve bu parçalar arasındaki etkileşimleri inceler. Ayrıca, sistem yaklaşımı, işletmenin etkileşim içinde olduğu diğer işletmeler ve toplumla olan ilişkilerinin de önemini vurgular. Sistem yaklaşımı, bir işletmenin farklı bileşenlerini tanımlayan ve bu bileşenlerin birbirleriyle nasıl etkileşimde bulunduğunu anlamaya çalışan bir çerçeve sunar. Bu bileşenler arasında, insan kaynakları, üretim süreçleri, finansal kaynaklar, müşteriler yer alır. Sistem yaklaşımı aynı zamanda organizasyonların karmaşık yapılarını anlamada da yardımcı olur. Bu yaklaşım, organizasyonların birçok farklı bileşeni ve alt sistemi olduğunu kabul eder ve bileşenler arasındaki ilişkileri inceler. Bu sayede, organizasyonların daha etkili bir şekilde yönetilmesine yardımcı olur. Sistem yaklaşımı modern bir yönetim kuramıdır ve organizasyonların bir sistem olarak ele alınmasını savunur. Bu

yaklaşım, organizasyonların karmaşık yapısını anlamada ve daha etkili bir şekilde yönetilmesinde yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler: Sistem Yaklaşımı, Modern Yönetim Kuramı ,Organizasyon

A Current Look at the Systems Approach from Modern Management Theories

Abstract

This article provides an up-to-date perspective on the systems approach. This approach is a modern management theory that considers a target, a tool used to reach the strategic path from the past by considering the effects of internal and external factors, and an organism as a whole. Rather than controlling the functioning of the organism individually, this approach seeks to understand how the whole works and how this transition is affected by the explanations between its parts, and is based on thinking of the organism as a system. Systems editing recognizes that the organism is a system of spreading parts and studies the interactions between these parts. In addition, the systems approach emphasizes the importance of relationships with other businesses and society with which the computer interacts. The systems approach provides a framework that works in executing the different predictions in a framework and how these parts interact. These services include human resources, production services, financial resources, referrals. System maintenance also helps in understanding the complex structures of organizations. This solution recognizes that organizations have many different components and subsystems and examines the relationships between respiration. In this way, it helps organizations sit more effectively. The systems approach is a modern management theory and advocates treating organizations as a system. This approach helps organizations understand their complex structures and more effectively in their offices.

Key Words: System Approach, Modern Management Theory, Organizations

Giriş

Sistem, bir veya daha fazla bileşenin bir araya getirme özelliklerini belirli bir amaca hizmet etmek üzere düzenlendiği bir yapıdır. Bu bileşenler bir araya geldiklerinde, ilişkilere girerek bir bütün oluştururlar ve belirli bir görevi yerine getirmek üzere çalışırlar. Sistemler, fiziksel veya soyutlama sonuçlarından oluşan ve elektronik, mekanik, biyolojik, ekonomik, sosyal, kültürel gibi birçok alanda kullanılırlar. Örneğin, bir araba, bir bilgisayar veya bir organizasyon, birer sistem olarak hizmet ederler (Daft, 2010). Sistemler, belirli bir amaca hizmet etmek üzere tasarlanmış olduklarından, görevleri yerine getirmek için belli bir yapıya ve yönetim sistemine sahip olurlar. Yönetim kuramları, organizasyonların yönetimi ile ilgili teoriler, prensipler ve yöntemlerin incelenmesidir. Bu kuramlar, işletmelerin ve diğer organizasyonların yönetim süreçlerinin anlaşılmasına yardımcı olmak için geliştirilmiştir. İşletme yönetimi, üretim, finans, pazarlama, insan kaynakları ve stratejik planlama gibi alanlara odaklanan birçok kuramı içermektedir. Yönetim kuramları, üç temel döneme ayrılabilir: klasik yönetim, davranışsal yönetim ve modern yönetim. Klasik yönetim, endüstri devrimi döneminden sonra ortaya çıkmıştır. Bu dönemde, yöneticiler işlerin nasıl daha verimli hale getirileceğini bulmak için çalışmışlardır. Bu yaklaşımda, organizasyonların yapıları, görevler, süreçler ve insan kaynakları üzerinde durulmuştur. Klasik yönetim kuramları, bilimsel yönetim, yönetim süreçleri teorisi ve bürokrasi teorisi gibi yaklaşımları içermektedir.

Davranışsal yönetim yaklaşımı ise, insan davranışlarına odaklanır. Bu yaklaşımda, insanlar organizasyonların başarısı için en önemli faktördür. Davranışsal yönetim kuramları, Hawthorne Deneyleri, İnsan İlişkileri Yaklaşımı ve Davranış Bilimleri Yaklaşımı gibi yaklaşımları içermektedir.

Modern yönetim yaklaşımları, günümüz iş dünyasının ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tasarlanmıştır. Bu yaklaşımda, organizasyonların iç ve dış çevreleri üzerinde durulmaktadır. Modern yönetim kuramları, sistem yaklaşımı, kalite yönetimi, stratejik yönetim ve örgütsel davranış gibi yaklaşımları içermektedir.

Günümüzde, yönetim kuramları hala gelişmeye devam etmektedir. Yeni teknolojiler, küreselleşme ve değişen iş dünyası ihtiyaçları, yönetim kuramlarının sürekli olarak güncellenmesini ve yenilenmesini gerektirmektedir. Yönetim kuramları, işletmelerin ve diğer organizasyonların başarılarını artırmak için önemli bir araçtır ve işletme yönetimi alanında çalışan herkesin bu kuramları anlaması ve uygulaması önemlidir. Sanayi devrimi sonrasında ortaya çıkan Klasik Yaklaşım, iş dizaynı, işbölümü ve verimlilik üzerinde yoğunlaşarak, insan unsurunu ikinci planda tutmuştur. Ancak Hawthorne araştırmalarının etkisiyle birlikte Neo-Klasik Yaklaşımlar insan unsurunu öne çıkarmış ve davranışsal yaklaşımlar geliştirmiştir. Sistem yaklaşımı ve durumsallık yaklaşımları ise çevre ve koşulları önemli bir faktör olarak ele almış ve Modern Yaklaşımları ortaya çıkarmıştır. 1980'ler sonrasında ise neo-liberalleşme ve küreselleşme ile birlikte rekabet ve teknolojinin etkisiyle Çağdaş Yaklaşımlar oluşmuştur.

Bu teori ve yaklaşımların birbirini tamamlayan ve yöneticilerin karşılaştığı sorunları çözmeye kullanacakları araçları artırmayı amaçlayan bütünsel bir yaklaşımla ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır.(Koçel, 2018).

Sistem Yaklaşımı(Genel Sistemler Teorisi)

Neo-klasik yönetim anlayışı, örgüt işine daha önce gördükleri kadar değer verdikleri için övgü almıştır (Bursalıoğlu, 2012). Ancak klasik yönetim anlayışındaki gibi üretimdeki üretkenlikteki bir kişinin çıkarıldığı için, gözlemcinin farklı amacı olduğu gerçeği göz ardı edildi, çatışma olasılığı yüksek tutulmuş ve kontrol çevresi göz ardı edilmiştir (Keskin vd., 2016). Bu nedenle, modern yönetim anlayışları, klasik ve neo-klasik yönetim anlayışlarının eksiklerini gidermeye çalışıyor. M. Aydın'a (2014) göre, örgüt bir aile gibi görmek yerine, modern kuramlar, onlardan gerçekleri olarak daha gerçekçi bir yaklaşım sergiliyor.

1960'lardan önce, yönetim yaklaşımları genellikle örgütlerin içindeki endişelere odaklanıyordu. Ancak 1960'lı yıllardan itibaren, hücrelerin dış çevresi de önem kazanmaya başladı (Robbins vd., 2013). Örgütlerin de bireylerin ve gruplar gibi ihtiyaçları olduğu düşünüldüğünde, hayatta kalmaları için açılış seferleri olduğu daha net bir şekilde görülüyor (Morgan, 1998). Bu nedenle, modern yönetim anlayışının ilkeleri, çevrenin örgütleri üzerindeki etkisi yer almaktadır. Ludwig Von Bertalanffy, modern yönetim yaklaşımlarının temeli haline gelen "Genel Sistemler Teorisi"ni önerdi (Tortop ve diğerleri, 2012). Bir biyolog olarak Bertalanffy, karmaşık açık sistemleri anlamak için canlı organizmayı örnek olarak kullandı. Böylece sistem kuramı biyolojik bir metafor olarak gelişmiştir (Morgan, 1998).

Genel Sistemler Teorisi, sistemlerin doğal ve sosyal dünyadaki tüm unsurlarını açıklamak için kullanılan bir teoridir. Bu teori, sistemlerin birbirine bağlı ve birbirine bağlı kümelere ayrılması fikrine dayanır. Bu teori, bir sistem içindeki bileşenlerin birbiriyle etkileşimini ve sistemlerin çevreleriyle olan etkileşimini vurgulayan bütünsel bir yaklaşımdır. Genel Sistemler Teorisi, özellikle yönetim ve organizasyon teorilerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu teori, çevresel faktörlerin bir organizasyonun başarısını nasıl etkileyebileceğini anlamak için de kullanılır.

Genel Sistemler Teorisi'ne göre doğal ve sosyal dünyanın tüm unsurlarını bir sistem olarak açıklamak mümkündür. Bertalanffy, Genel Sistemler Teorisinin sosyal bilimlerden doğa bilimlerine kadar tüm olguları açıklayabildiğini ifade etmiştir (Keskin vd., 2016). Sistem yaklaşımı, kuruluşları birbirine bağlı ve birbirine bağlı sistemler olarak kabul eder (Robbins ve diğerleri, 2013). Modern yönetim yaklaşımları, örgütlerin sistem olarak anlaşılmasıyla şekillenmektedir (Keskin vd., 2016). Sistem ilkelerinde örgütler yaşayan organizmalar olarak ele alınır (Morgan, 1998). Açık ve kapalı olmak üzere iki çeşit sistem vardır. Açık sistemler hayatta kalabilmek için çevreleriyle etkileşime ihtiyaç duyarken, kapalı sistemler buna ihtiyaç duymaz (Daft, 2010). 1960'lara kadar örgütler kapalı sistemler olarak görülüyordu.

Önceki yönetim yaklaşımları, açık sistemlerle sonuçlanan resmi ve gayri resmi organizasyon yapılarına odaklanmıştı (Hoy ve Miskel, 2012). Örgütler, çevrelerinden etkilenen ve çevreleriyle etkileşime giren açık sistemlerdir (Robbins vd., 2013). Örgütler varlıklarını devam ettirebilmek için çevrelerine uygun açıklamalar geliştirmek zorundadırlar (Morgan,

1998). Bursalioğlu (2010), örgütlerin iletişim kurmamaları halinde kapalı sistemler haline geleceklerini belirtmektedir. Ancak yaşayan yöneticiler, sonraki kararları ve tahminleri yaparken sınırlı çevrelerini korumak için her zaman açık sistemlerini sürdürürler (Keskin vd., 2016). Morgan (1998), açık sistem yaklaşımında üç önemli noktanın vurgulandığını belirtir:

İkili organizasyon, birbirine bağlı alt organizasyonlarla yapılandırılmıştır. Üçüncüsü, farklı sistemler arasında etkileşim kurma ve olası fonksiyonel bozuklukları tespit etme ve düzeltme çabasıdır. Katz ve Kahn'a göre açık sistemler aşağıdaki özelliklere sahiptir (Bursalioğlu, 2010):

Modüler Yapı: Açık sistemler, farklı bileşenlerin bir araya gelmesiyle oluşan modüler yapıları ifade eder.

Esneklik: Açık sistemlerin modüler yapısı, bileşenlerin bağımsız olarak çalışabilmesini sağlar. Bu, sistemlerin daha sonra yapılacak değişikliklere veya yenilemeye hazır olmasını sağlar.

Değiştirilebilirlik: Açık sistemlerde kullanılan bileşenler, değiştirilebilir veya yenisiyle değiştirilebilir. Bu da, sistemlerin daha az bakım gerektirmesine neden olur.

Bakım Kolaylığı: Açık sistemler, herhangi bir bileşen arızalandığında, bu bileşenin kolayca değiştirilebilmesini sağlar. Bu da sistemlerin daha az bakım gerektirmesine neden olur.

İletişim ve Entegrasyon Kolaylığı: Açık sistemler, farklı bileşenlerin bir araya gelmesiyle oluşur ve bu bileşenler, birbirleriyle iletişim kurabilirler. Bu iletişim, sistemlerin daha verimli çalışmasını sağlar ve aynı zamanda, sistemlerin diğer sistemlerle entegrasyonunu da kolaylaştırır.

Standartlaştırma: Açık sistemler, belirli bir standartlaştırma üzerine inşa edilir. Bu standartlar, farklı bileşenlerin birbirleriyle uyumlu çalışmasını sağlar.

Ölçeklenebilirlik: Açık sistemler, farklı boyutlarda ölçeklenebilir. Bu, sistemlerin küçük veya büyük ölçekli uygulamalarda kullanılabilmesini sağlar.

Güvenlik: Açık sistemler, güvenli bir şekilde çalışması için tasarlanmıştır. Bileşenler arasındaki iletişim ve veri paylaşımı, güvenli bir şekilde gerçekleştirilir.

Uyumluluk: Açık sistemler, farklı platformlarda ve farklı sistemlerde çalışabilme yeteneğine sahiptir. Bu, sistemlerin diğer sistemlerle uyumlu çalışmasını sağlar.

Yenilikçilik: Açık sistemler, yenilikçi çözümler sunma potansiyeline sahiptir. Bileşenlerin kolayca değiştirilebilirliği, yeni teknolojilerin hızla benimsenmesine olanak tanır

Günümüzde örgütler, çevrelerindeki değişimlere uyum sağlamak ve başarılı olmak için açık sistem yaklaşımını benimsemektedirler. Açık sistem yaklaşımına göre, örgütler dış çevrelerinden girdiler alır, bunları dönüştürür ve çıktılar üretir. Bu süreçte geri dönüşüm de mümkündür ve örgütlerin çevresi ile etkileşimi sürekli olarak devam eder. Eğitim birimleri de insanların eğitimi için girdiler alır, bunları eğitim süreci ile dönüştürür ve çevresine eğitilmiş öğrenciler ve mezunlar sunar. Bu nedenle, eğitim birimleri de açık sistemlerdir ve yönetimleri de açık sistem yaklaşımına dayanmaktadır (Hoy ve Miskel, 2012).

Ancak, çevrenin değişkenliği ve kuralların farklılığı göz önüne alındığında, örgütlerin farklı durumlara uygun bir yönetim yaklaşımına ihtiyacı vardır. Esneklik, örgütlerin çevre koşullarına uyum sağlamalarına yardımcı olabilir ve başarılarını artırabilir (Lunenburg ve Ornstein, 2013). İlk yönetim teorisyenleri, önerdikleri yönetim ilkelerinin evrenselliğini savunmuşlardır. Ancak, Tom Burns ve GM Stalker'ın yaptığı araştırma, örgütlerin değişen çevre koşullarına uyum sağlamak için esnek olmaları gerektiğini ortaya koymuştur. Bu nedenle, örgütlerin yönetimi de değişen çevre koşullarına uyum sağlamak için esnek bir yaklaşım gerektirmektedir (Robbins vd., 2013). Açık sistemlerin ve esnek yönetim yaklaşımının önemi günümüzde giderek artmaktadır. Örgütler, değişen çevre koşullarına uyum sağlamak için açık sistem yaklaşımını benimsemeli ve esnek bir yönetim yaklaşımı izlemelidirler (Tortop vd., 2012).

Sistem yaklaşımı, bir organizasyonun tüm tablolarının etkileşim halinde olduğu bir bakış açısidir. Sistem yaklaşımı, bir disiplin olmaktan çok belirli olaylar, bulgular ve gelişmelerin incelenmesinde kullanılan bir yöntem ve bakış açısidir. Bu yaklaşımın amacı, yönetim olaylarını farklı durumlar ve dış çevre koşullarıyla koruyarak incelemektir (Koçel, 2018).

Sistem yaklaşımı, organizasyonları sınırlamaları yerine, bir bütün olarak ele alır ve organizasyonların içsel ve dışsal etkileşimlerini analiz ederek, organizasyonun başarısı için en uygun çözümler bulmayı hedefler. Sistem yaklaşımı, bir organizasyonun çevresiyle olan ilişkisini ve bu çevrenin organizasyonuna ait de göz önünde bulundurulur. Bir organizasyonun başarısı, yalnızca içsel faktörlere bağlı değildir; organizasyonun çevresiyle olan ilişkisi de büyük önem taşımaktadır. Sistem yaklaşımı, örgütü incelerken, örgüt oluşturan tüm yapılarla birlikte iç ve dış çevrenin yöneldiği de dikkate alarak örgütü bir açık sistem olarak

ele alır. Bu yaklaşım, hedefleme amaçlarına ulaşmak için tüm alt sistemlerin değerlendirilmesi vurgular ve sistemi bir parçasındaki incelemedeki diğer parçaları da etkilediğini açıkça ortaya koyar. Ayrıca sistem gözetimi, örgüt birimleri, örgüt dışı işletmeler de göz önünde bulundurulur (Doğan, 2010).

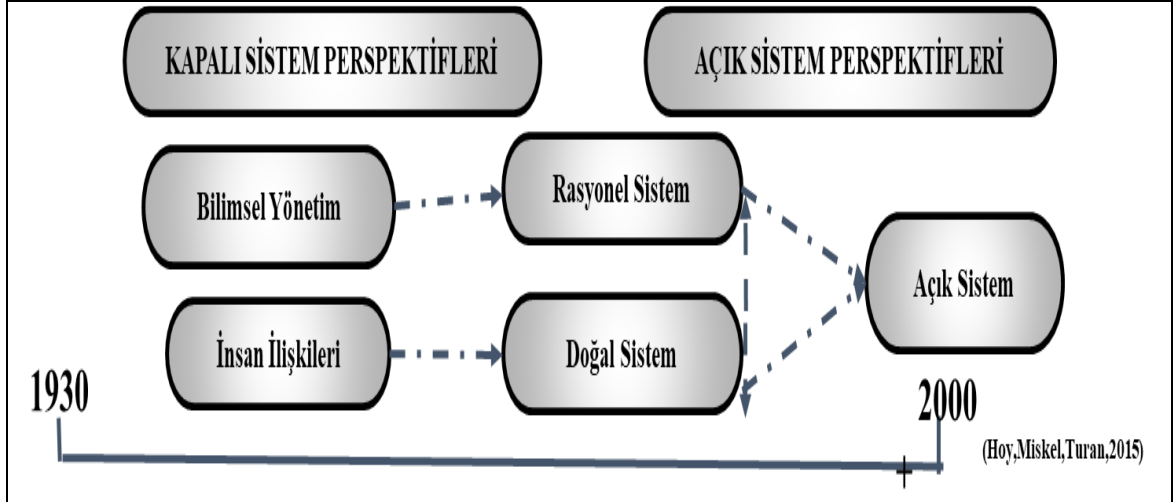
Sistem yaklaşımı, bir organizasyonun içsel dinamiklerini anlamak için de kullanılabilir. Bu yaklaşım, bir organizasyonun nasıl çalıştığı, içsel ve dışsal organizasyon organizasyonunun nasıl bağlantılarını ve organizasyonun karşılaştığı insanları nasıl aşabileceğini anlamak için kullanılabilir. Parçaların ayrılması, bir tür bütün halinde örgütlenmeleri ve hem bireylerin hem de içten varlığı olarak yönetimin üç temel özelliği vardır (Getzels, Lipham ve Campbell, 1968).

Örgütler, hem hedefleri hem de doğal sistem özelliklerini taşır ve ayrıca kaynaklara ve dış çevreleriyle olan ilişkilerindeki hırsızlıkları nedeniyle güçlü bir şekilde entegre edilmiş açık güvenceyi ile geçirirler (Turan, 2010).

"Sistemlerin değerlendirilmesi için rasyonel, doğal ve açık sistem teorilerini araştırmak gerekmektedir. Genel sistem ilkesi veya sistem yaklaşımı, 19. yüzyılın başlarından beri doğa ve fen bilimleri sistemleri kullanılmaktadır. Biyolog Ludvin V. Bertalanffy, 1951 yılındaki bir makalesinde "sistem kuramı" terimini kullanarak bu yaklaşımı şekillendirmiştir

Daha sonra Hoy ve Miskel (1991, 2015), sistemlere ilişkin bakış açılarını üç boyutları sınıflandırmış ve sistem kuramını farklı perspektiflerle geliştirmişlerdir."Hoy ve Miskel 'in (1991,2015) sistem modeli aşağıda verilen Şekil-1'deki gibi gösterilebilir

Şekil 1: Hoy ve Miskel 'in (1991,2015) sistem modeli

Hoy ve Miskel'in Şekil 1'de görülen modeline göre;

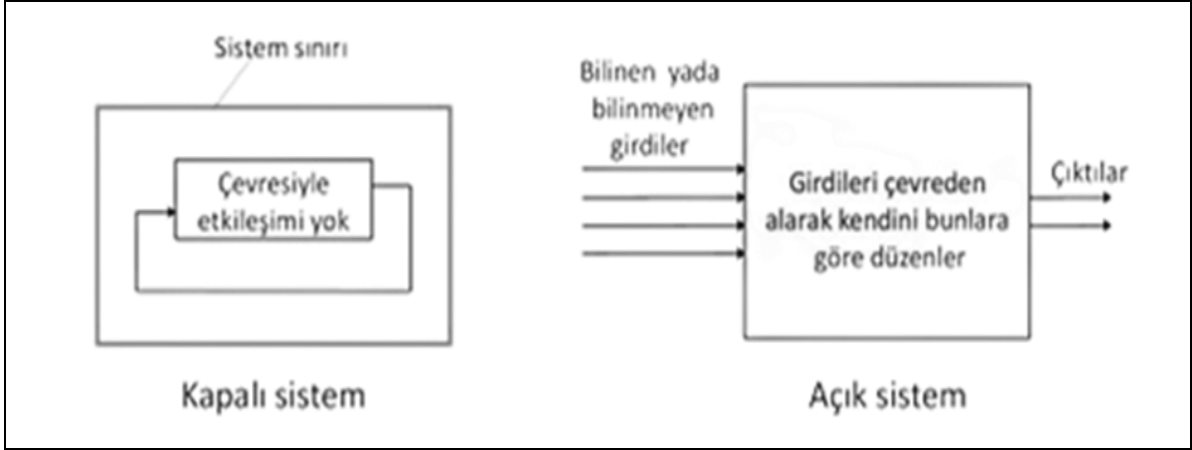
Rasyonel Sistemler Yaklaşımı, belirli yapıları gerçekleştirmek için kullanılmak üzere formal araçlar olarak gören ve yapıyı en önemli özellik olarak gören bir yaklaşımdır.

Doğal Sistemler Yaklaşımı, yapılar öncelikle kendi özel koşulları içinde var olma gereksinimi karşılamaya çalışan sosyal gruplar olarak görülür. Bu yaklaşım, insanlar en önemli yön olarak ele alınmaktadır.

Açık Sistem Yaklaşımı, organların çevreleriyle etkileşim halinde olan ve çalıştırma bağlı yönetimler olarak gerektirdiği fikrine göre. Bu yaklaşım, mantık ve doğal sistemlerin bir tarafı olarak kabul edilmektedir.

Bir sosyal sistem, etkileşim halindeki öğrenmeler ve alt sistemlerin bir araya gelmeleri ile ayrı bir sosyal varlık ve yapı oluşturan bir bütündür

Sistemler, çevreleriyle etkileşim halindeyse açık sistem olarak adlandırılırken, etkileşim içinde bulunmadıkları bölümleri kapalı sistem olarak kabul edilirler (Şişman, 2012). Şekil 2'de açık ve kapalı sistemler modeli görülmektedir:

Şekil 2: Açık Ve Kapalı Sistemler Modeli

Sistem Yaklaşımının Temel İlkeleri

Bütünlük İlkesi: Bir organizasyon bir bütün olarak ele alınır. Alt sistemler bağlantılıdır ve bir arada çalışırlar.

İç-Çevre İlişkisi İlkesi: Bir organizasyon, iç ve dış etkenler tarafından alınır. Bu nedenle, organizasyonun dış çevresi, organizasyonun iç değişiklikler alt sistemleri etkiler.

Amaç ve Hedef İlkesi: Bir organizasyonun amaçları ve hedefleri, alt sistemlerin hedefleriyle uyumlu olmalıdır. Bu nedenle, alt sistemlerin hedefi, organizasyonun hedefleri ile uyumlu olacak şekilde belirlenmelidir.

İşbirliği ve Etkileşim İlkesi: Alt yapı birimlerini birlikte yapar ve gruplandırmanın etkilerini etkiler. Bu nedenle, alt sistemlerin etkileşimi ve işbirliği, organizasyonun başarısı için önemlidir.

Sistem Yaklaşımının Avantajları

Sistem yaklaşımının birçok avantajı vardır. Bunlar şunları içerir:

Bütünleşik Bir Yaklaşım: Sistem yaklaşımı, organizasyonların bütünleşik bir şekilde ele alınmasını sağlar. Bu yaklaşım, organizasyonun her bileşeninin amacına ulaşması için diğer bileşenlerle nasıl etkileşim kurması gerektiğini gösterir.

İyileştirilmiş Performans: Sistem yaklaşımı, organizasyonun performansını artırmak için tasarlanmıştır. Bu yaklaşım, organizasyonun alt sistemlerini analiz ederek, hangi alanların iyileştirilmesi gerektiğini belirler.

İletişim İyileştirmesi: Sistem yaklaşımı, organizasyonun içindeki iletişimi iyileştirmeye yardımcı olur. Bu yaklaşım, organizasyonun her bileşeninin nasıl etkileşim kurması gerektiğini açıklar.

Karar Verme Sürecini Kolaylaştırır: Sistem yaklaşımı, organizasyonun karar verme sürecini kolaylaştırır. Bu yaklaşım, organizasyonun alt sistemlerinin birbirleriyle nasıl etkileşime girdiğini göstererek, karar verme sürecini daha net hale getirir.

Sistem Yaklaşımının Faydaları

Sistem yaklaşımı, bir organizasyonun tüm alt sistemlerini bir arada ele alarak, organizasyonun başarısı için önemli bir rol oynar. Sistem yaklaşımının faydaları:

Daha Etkili Kararlar: Sistem yaklaşımı, organizasyonun her bir alt sistemini ele alarak, daha etkili kararların alınmasına yardımcı olur.

Daha Yüksek Verimlilik: Sistem yaklaşımı, organizasyonun her bir alt sistemini optimize ederek, daha yüksek verim elde etmeye yardımcı olur.

Daha İyi Koordinasyon: Sistem yaklaşımı, alt sistemlerin çalışmasını işbirliği yaparak, daha iyi koordinasyon sağlar.

Daha İyi Yönetim: Sistem yaklaşımı, organizasyonun tüm alt sistemlerini bir arada ele alarak, daha iyi bir yönetim sağlar.

Yönetimde Sistem Yaklaşımı

Sistem yönetimi, yönetimde birçok bileşenin bir bütün olarak ele alınması gerektiğini savunur. Bu yaklaşımın, bir organizasyonun tüm birimlerinin birbiriyle bağlantılı olduğu ve bir oluşumun bir araya gelmesinde etkisi öngörür (Lunenburg, 2013).

Yönetim biliminin gelişimi, idare çalışmalarından farklı bir yaklaşımla başlayan ve yönetim olgusunun bilimsel olarak incelenmesi öncelikle Kara Avrupa'da, özellikle de Almanya ve Fransa'da ortaya çıkmıştır. Bu yaklaşım daha sonra ABD'ye yayılmıştır. ABD'de ise, W. Wilson'un 1887 tarihli "Yönetimin İncelenmesi" adlı eseri, kamu yönetimi ayrı bir bilim dalı olduğunu vurgulayarak bu yaklaşıma katkı sağladı (Eryılmaz,2018). Ancak, yönetim olgusuna bilimsel ve teknik açılardan yaklaşım daha çok ABD merkezli olarak, Taylor'un öncülüğünde ortaya çıkmış ve dünya geneline yayılmıştır (Doğan, 2016) .Bu nedenle, yönetim bilimi ve idare hukuku yaklaşımları arasında bulunmaktadır

Bu yaklaşım, yönetimde birçok farklı aralığın birleştirilmesini sağlar. Bu beklentiler arasında mühendislik, psikoloji, ekonomi, hastaneler ve matematik gibi disiplinler yer alır.Sistem düzenleme, organizasyonun tüm bileşenlerinin yapısının nasıl etkileşim içinde olduğunu anlamak için kullandığı modeller, grafikler ve diyagramlar gibi araçları kullanır.Bu yaklaşım, bir organizasyon bir sistemin bir parçası olarak ele alır. Sistem yaklaşımı, bir organizasyonun dış dünyayla olan etkileşimlerini de ele alır (Yenisu, 2019). Bu etkileşimler, organizasyonların başarılarını zorlama ve sistem yaklaşımı, bu etkileşimleri anlamak için kullanılır.

Sistem düzenlemesi, organizasyonlarda yapılan tüm sistemi etkileyeceğini ve bu nedenle dikkatli bir şekilde planlanmasını savunur. Bu yaklaşım aynı zamanda, bir organizasyonun belirli bir bölümünde yapılan anlaşmanın diğer bölümündekileri de anlamak için kullanılır.

Yönetim bilimi, tarihsel süreç boyunca bir gelişim göstermemiştir ve farklı disiplinlere ait araştırmacılar, farklı bakış açılarıyla ayrı yaklaşımlar geliştirmişlerdir. Bu nedenle, yönetim düşüncesindeki ilerlemeler zor olabilir. Ayrıca, yapılan kurguların kronolojik olarak ve bir şekilde yönlendirilmesi doğru değildir.

Ancak, farklı bakış açısı, temelden yola çıkarak çıkış noktaları, vurguları, amaçları ve kapsamı gibi ortak noktaları temel alarak bir araya getirebilir ve genel kabul görmüş bir başlık altında toplamak mümkündür. (Koçel, 2018)

Sonuç

Sonuç olarak, sistem yaklaşımı, bir organizasyonu bir bütün olarak ele alır ve organizasyonun içsel ve dışsal unsurlarını birbirinden ayırmaz. Bu çözüm, organizasyonların karmaşık bir sistem olarak ele alınmasını sağlar .

Yönetimsel düşünce gelişimini sürdürürken farklı örgütlere ve farklı zamanlara göre farklı yönetim anlayışları ortaya çıkmıştır (Tortop vd., 2012). Farklı yaşam koşullarına uyum sağlanmasını kolaylaştıran durumsal yaklaşımın yönetim anlayışını zenginleştirdiği dikkat çekmektedir. Örneğin, devlet kurumları ve özel işletmeler gibi farklı yapıların aynı şekilde görünümünün mümkün olmadığı gibi aynı şekilde normal kontrollerde ve kriz durumlarında da aynı şekilde yönetilebilmesi mümkün değildir. Bu yönüyle modern yönetim kuramlarının yaklaşımının belli bir yaklaşımını kabul etmeyip dayatmayarak yönetimsel düşünceye özgürlük kattığı duruyor.

Modern Yönetim anlayışında yapılardan tüketici ürünlerine uyum sağladığı ve kullanıcıları memnun etmesinin önemsendiği görülmektedir. Bu yönüyle modern yönetim yaklaşımları, liderliğin tek yönetim yaklaşımı ile sınırlandırılması söz konusu değildir. Koşulların ve çevrenin etkisinin geçerliliğiyle de koşullara göre daha uygun başka bir yönetim yaklaşımına geçilebilir. Bu bağlamda modern yönetim anlayışının ortaya çıkarma yaklaşımları ile belli bir yöntem değil, bir yönetimin ortaya koyduğuna dikkat çekmektedir.

Bilimsel teori veya kuram, var olan ve bilinen bilimsel gerçekleri kullanarak, çevremizdeki yürütme ve olguların yapımı, gelişimi ve varlık dağılımı hakkında kapsamlı açıklamalar sunar. Talcott Parsons, sosyal sistemlerin ilk formüle edicisi olarak kabul edilir. Sistemler, karmaşıklıklar ve karmaşıklıklar ne olursa olsun, insanlar arası açıklamalara göre belirlenen ve kültürel olarak aranan bir sistem istemcileri sembollerle etkileşim halinde olan bireysel aktörlerden oluşur(Parsons, 2017).

Kaynakça

Akat İlter, BUDAK Gönül, BUDAK Gülay, (1999), İşletme Yönetimi, İzmir.

Bolat, Tamer – Seymen, Oya Aytemiz – Bolat, Oya İnci & Erdem, Barış, (2008). Yönetim ve Organizasyon, Ankara: Detay Yayınları.

Baykal, Besim (1981) Organizasyonlar: Teori ve Davranış "Besim Baykal Çevirisi"

Bertalanffy, L. V. (1969). General System Theory. Newyork: George Braziller Inc. Publishing.

Bursalıoğlu, Z. (2012). *Eğitim yönetiminde teori ve uygulama* (11.baskı). Ankara: Pegem Yayınları.

Daft, R.L. (2010) Organization Theory and Design. 10th Edition, South-Western Cengage Learning, Mason, USA.

Doğan, K. C. (2016). Postmodern Kamu Yönetimi, Yerel Yönetimler ve Katılım: Yerel Yönetişim Odaklı Bir Yaklaşım . İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 3 (2) , 73-99 . DOI: 10.17336/igusbd.14844

Eryılmaz, İ. ,Meydan, C. H., & DİRİK, D., (2018). LİDERİN GÜÇ KAYNAKLARI VE İŞ PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİDE PELZ ETKİSİNİN DÜZENLEYİCİ ROLÜ. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 25(1), 75-92.

Eryılmaz, Bilal (2019), “Bürokrasi”, Kamu Yönetimi (Ed. Süleyman Sözen), Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Ankara, ss.74-94.

Getzels, J. W., Lipham, J. M. & Campbell, R. F. (1968). Educational administration as a social process. New York, Harper & Row.

Hoy, W. K., & Miskel, G. C. (2012). Educational Administration, Theory, Research and Practice (7th ed.). (Translation Editor: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Publications.

https://www.larousse.fr/encyclopedie/oeuvre/Petit_Larousse/128891

Keskin, Jülide ve Karadeniz, A. Esan (2016), “Akılcılığın Akıldışılığı: Mc Donaldlaştırma Bağlamında Modern Örgütleri Anlamak”, Journal of Yaşar University, S.23(6), ss.3769

Koçel, T. (2018), *İşletme Yöneticiliği*, Beta Basım A.Ş., İstanbul.

Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2013). Educational Administration Educational Management Translation (6th ed.). (Editor: Gökhan Arastaman). Ankara: Nobel Publications.

Parsons, T. (2017). The school class as a social system: Some of its functions in American society. In Exploring Education (pp. 151-164). Routledge.

Seçtim, H. & Erkul, H. (2020). YÖNETİM YAKLAŞIMLARI ÜZERİNE KURAMSAL BİR DEĞERLENDİRME . Management and Political Sciences Review , 2 (1) , 18-50 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mpsr/issue/57618/769011>

Tortop, N., İşbir E. ve Aytaç B., (2012). Yönetim Bilimi, Ankara: Yargı Yayınevi,

Yenisu, E. , Şahin, F. & Öztekkeli, H. (2019). YÖNETİM DÜŞÜNCESİNİN EVRİMİNDE SİSTEM KURAMININ ETKİLERİ: KAVRAMSAL BİR ÇÖZÜMLEME . Akademi Sosyal Bilimler Dergisi 6 (18)